

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

W wydaniu porannem i wieczornem, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmkowski, za inne działy odpowiada Edmund Rakowski, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor: Bohdan Jarochoński

Nr. 204

Poznań, czwartek dnia 2 maja 1929

Rok XXIV

Min. Czerwiński przyjedzie do Poznania

Warszawa, 2. 5. (Tel. wł.) Dnia 10 bm. min. Czerwiński wyjeżdża na 2 dni do Poznania, aby zapoznać się z pawilonem Min. oświaty na P. W. K. (w.)

Objazd

min. Kwiatkowskiego

Warszawa, 2. 5. (Tel. wł.) 4-go maja min. Kwiatkowski wyjeżdża na 4 dni do Katowic, Chorzowa i Nowego Tarnowa. (w.)

Państwowa akcja

aprowizacyjna

Warszawa, 2. 5. (Tel. wł.) Na ostatnim posiedzeniu Rady administracyjnej państwowych zakładów przemyślowo-zbożowych ustalono zasady przyszłej eksploatacji młynów i spichrzów p. n. „Młyny Bydgoskie”.

Plan, przewidujący kontakt z akcją państwowych rezerw zbożowych, zatwierdził kosztorys na remont młynów bydgoskich i sprowadzenie urządzeń, umożliwiających mechaniczną konserwację zboża. (w.)

Wyjazd delegacji

tow. kredytowych

Warszawa, 2. 5. (Tel. wł.) — Wczoraj wyjechała do Paryża delegacja polskich tow. kredytowych w sprawie rokowań z finansystami zagranicznymi o ulokowanie długoterminowych obligacji tworzącego się Banku Centralnego w Warszawie.

Z Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego wyjechał p. Ohanowicz. (w.)

Polsko-niem. rokowania handlowe

Warszawa, 2. 5. (Tel. wł.) We czwartek wraca do Berlina prezes niemieckiej delegacji do rokowań handlowych z Polską dr. Hermes.

Po złożeniu sprawozdania rządowi Rzeszy i otrzymaniu instrukcji dr. Hermes prawdopodobnie w ciągu tygodnia powróci do Warszawy. (w.)

Sprawa

nadwyżek wyborczych

Warszawa, 2. 5. (Tel. wł.) — Wczoraj pojawiło się w druku sprawozdanie sejmowej komisji administracyjnej o wniosku 5 klubów poselskich w sprawie nadwyżek wyborczych.

Komisja podaje projekt uchwały o wyborze nadzwyczajnej komisji sejmowej z 7 członków.

Sprawozdanie podpisał jako wiceprezes komisji Aleksander Dębski. (w.) 1 maj

Komisaryczny prezydent Gdyni

Warszawa, 2. 5. (Tel. wł.) Komisarycznym prezydentem Gdyni został mianowany komisarz rządowy Billek. (w.)

Wycieczka Polaków z Brazylii

Warszawa, 1. 5. (PAT.) W dn. 3 maja przyjeżdża do Warszawy przez Brest i Zbaszyn pierwsza wycieczka Polaków z Brazylii w liczbie 70 osób pod przewodnictwem p. Morozowicza.

Eksplozja w fabryce ołówków w Norymberdze.

1 maja minął w całym kraju spokojnie

Oslabienie sił socjalistycznych

Warszawa, 2. 5. (Tel. wł.) — 1 maja minął w całym kraju spokojnie, ale jednocześnie stwierdzono osłabienie sił socjalistycznych. W kilku tylko miejscowości doszło do drobniejszych ekscesów.

We Włocławku aresztowano 4 komunistów za chęć rozbiicia pochodu P. P. S.

We Lwowie rozwiązano wiec P. P. S.-lewicy i Selrobu, przyczem poturbowano kilka osób.

W Łodzi spokój. Fabryki czynne. Tramwaje kursowały. Pochód P. P. S.-lewicy i komunistów rozproszono. Aresztowano 8 osób.

W Pabjanicach rozwiązano wiec P. P. S.-lewicy.

W Krakowie spokojnie.

W Lublinie poseł Wójtowicz prowadził pochód P. P. S.-lewicy i „Samopomocy Chłopskiej”. Gdy chciał urządzić na ulicy wiec, policja rozproszyła uczestników.

W Dąbrowie Górniczej rozpedzono zebranie komunistów.

W Zawierciu zastrajkowało 2 tys. robotników fabryki T. A. w Zawierciu, domagając się zagwarantowanych pełnych urlopów płatnych. Zarząd fabryki odpowiedział zredukowaniem dni pracy do 3 w tygodniu. (w.)

Łódź, 1. 5. (PAT.) Dzień 1 maja

upływa bardzo spokojnie. Od rana ulicami miasta przeciągają grupy robotników, udające się na miejsca zbiórek, gdzie miały uformować się pochody.

Pochód P. P. S. sformował się na Wodnym Rynku i przeszedł spokojnie w porządku przez ulice miasta. Dotychczas nie stwierdzono żadnych usiłowań ze strony komunistów przeciwko pochodowi P. P. S.

Wszystkie fabryki są czynne. Do pracy nie zjawilo się około 10 procent robotników, co nie wpłynęło oczywiście na utrzymanie normalnego ruchu.

Ruch tramwajów w mieście przerwany był jedynie wówczas, gdy ulice zajęte były przez pochody.

Wilno, 1. 5. (PAT.) Manifestacje 1-majowe organizowane były w Wilnie przez P. P. S. łącznie z Fundem i socjaldemokratami litewskimi. Doszło do burzliwych starć pomiędzy policją a demonstrantami. M. in. pobito dotkliwie aspiranta Szwajkowskiego oraz posterunkowych Wilka i Mozolewicza. — Szwajkowski w obronie własnej użył broni białej, raniąc Ryfa Fresta. Wszystkich rannych przewieziono do szpitala.

Z grupy manifestantów padły strzały rewolwerowe, raniąc posterunkowego Sierka.

Krwawe i burzliwe zajścia w Berlinie

Walki na barykadach — Zabici i ranni — Rozpraszanie komunistów przy pomocy sikawek

Berlin, 2. 5. (Tel. wł.) Pierwszy maja upłynął w Berlinie krwawo i burzliwie. Do starć pomiędzy demonstrującymi komunistami doszło w rozmaitych punktach dzielnic robotniczych i centrum. Poważniejsze starcia miały miejsce w północno-wschodniej części miasta, gdzie młodzież komunistyczna ustawiła barykady. Nastąpiła tam strzelanina, w czasie której kilku komunistów zraniono.

Strzały padły również w Neukoelln i Wedding. Starcia powtórzyły się na placu poczdamskim, który usiłowało zająć 2 tysiące demonstrantów.

Na placu Aleksandra rozproszono komunistów przy pomocy sikawek. Po raz pierwszy zastosowano do tego celu specjalne samochody policyjne.

Pokłosie śmierci pochłonęło z pośród demonstrantów 3 ofiary. Kilka osób odniosło ciężkie rany a znaczna, niestwierdzona dotychczas liczba, lekkie rany. Liczba aresztowanych przekroczyła wieczorem 600 osób.

B. Z. Berlin, 1. 5. (PAT.) Do oczekiwanych z niepokojem poważnych, a może nawet krwawych starć na ulicach Berlina w dniu dzisiejszym nie doszło.

Komuniści usiłowali w kilkudziesięciu punktach Berlina zorganizować pochody uliczne, które jednakże zostały wszystkie rozproszone przez policję. Najbardziej naprężona sytuacja była w pierwszych godzinach popołudniowych, gdy uczestnicy zgromadzeń, odbywających się w zamkniętych lokalach, zaczęli

(Ciąg dalszy na stronie 3-ciej).

Wieści z Ameryki

(Korespondencja własna „Kurj. Pozn.”).

Chicago, w kwietniu.

Niezwykle zainteresowanie wśród Polonji chicagowskiej wywołała zapowiedź przyjazdu grupy R. Gantkowskiego, znanego dobrze w Poznaniu artysty dramatycznego, a z nim laureata olimpijskiego poety, Kazimierza Wierzyńskiego. — W Chicago rolę „Wielkopolanki”, „Dobskiego”, „Warszawianki” spełnia cukiernia Preyssa i restauracja Lenarda. Tam schodzą się stale tłumy, żadne poczekanie się na ciele filiżanką kawy czy herbaty, lub na duchu serdecznym obmówieniem swych bliźnich, z którymi poprzedniego dnia obrabiali się obecnych kompanów. W lokalu tym przyjazd artystów polskich omawiany jest gorąco. Nań czekają niecierpliwie zwłaszcza ci, którym leży na sercu sprawa jak najtłumniejszego wyjazdu Polaków amerykańskich na Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu. Okazuje się bowiem, że liczba wybierających się na zwiedzenie tej Wystawy będzie znacznie mniejszą, niż poprzednio sądzono. Zapal w tym kierunku stygnie i może przedstawienia grupy Gantkowskiego, podobno bajecznie reklamujące Wystawę Poznańską, zapal ten wznieca na nowo.

O Wierzyńskim mówi się dość dużo a najwięcej wśród tych, którzy najmniej o nim wiedzą i bodaj czy czytali coś z jego utworów. Mimowoli podслушаłem rozmowę dwóch takich jęgomosciów:

— El zawieranie głowy! — dowodził jeden z nich. — Pisz o nim, że jest wielkim poetą, a toć podobno napisał zaledwie kilka małych tomików.

Strasznie podobała mi się ta uwaga, gdyż otworzyła mi oczy na moją własną wielkość. Jeśli bowiem o wielkości decyduje ilość zapisanych stron, to Sienkiewicz, czy jaki inny Reymont ani równać się z mną nie mogą, gdyż jako dziennikarz napisałem się w mem życiu tyle, że gdybym zebrał całą tę pisaninę, wypełniłaby niezawodnie wcale sporą salę, a sędziowie, przyznając nagrodę Nobla, napewno obdzieliłoby mnie nie jedną, ale conajmniej tuzinem. Ze tak się dotąd nie stało, widocznie dzieje się dlatego, że na świecie niema sprawiedliwości.

Wracając do wycieczek na Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu — stwierdzam muszę, że zatarg pomiędzy Narodowym Związkiem Polskim a resztą organizacyj niezmiernie tym wycieczkom zaszkodził. Obecny zarząd tej organizacji powszechnie uchodzi za „czerwony”, wiec i Pawilon Emigracyjny na Powszechniej Wystawie nazywają „pawilonem czerwonym” i drzwi do niego, w ślad za czem idzie i sztydzenie z całej Wystawy. Afera ta oddała fatalną usługę sprawie wyjazdu Polaków amerykańskich do Polski; toteż — jak twierdzą agencje okrętowe — będzie dobrze, jeśli wyjedzie 10 tysięcy osób.

Trzeba przyznać, że Amerykańsko-Polska Izba Handlowa w Nowym Jorku uratowała sytuację o tyle przynajmniej, że zebrała moc i to ciekawych pokazów z życia Polonji Amerykańskiej, bez czego udział tej Polonji wyglądałby bardzo smutno.

Również niezłe prezentuje się obraz kinematograficzny, przygotowany na Powszechną Wystawę Krajową przez znanego wśród Polonji Amerykańskiej artystę dramatycznego J. S. Zielińskiego, wcale udanie ilustrujący życie tej Polonji i przedstawiający je tak, jak ono rzeczywiście wygląda, wiec ciężkie, trudne, pełne kolców, a bardzo niewiele różami ozdobione. Wyświetlenie tego filmu w Polsce niezawodnie ostudzi tych, którzy dniami i nocami marzą o tem, jakby to wydosłać się z Polski do owego „amerykańskiego raju”, gdzie rzekomo dolary miało się zbierać na ulicy, a ploty kielbasami są wyplatane.

W obzecie tym nie brak ciekawych szczegółów z działalności siawetnej pro-

